

УДК 378.011.31:78.01

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.4.18>

Д. В. ЧАМАХУД

*доктор філософії, старший викладач кафедри музичного мистецтва,
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний інститут»*

Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: dchamakhud@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0003-3402-7335>

О. М. ЮРЧУК

викладач кафедри музичного мистецтва,

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний інститут»

Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: ouurchuk@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0002-2790-7767>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МУЗИЧНОГО СМАКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В АСПЕКТІ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті розглядається один із аспектів розвитку здатності цінувати прекрасне в музиці. В зв'язку з цим, висвітлюється специфіка формування оціночних суджень та музично-естетичного смаку, як важливих складових естетичної свідомості особистості і для широкого загалу молоді, і в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва. Авторами з'ясовуються сучасні освітні умови формування, становлення та розвитку оціночної діяльності й музично-естетичного смаку у здобувачів освіти всіх рівнів. Проаналізовано останні наукові розвідки й публікації вітчизняних та зарубіжних дослідників, котрі вивчали зазначену проблему. Окреслено проблемне коло все ще не вирішених раніше принципів питань музично-естетичного виховання, від яких залежить реалізація освітніх інновацій у сфері мистецької освіти. Встановлено, що протягом багатьох віків мистецтво, і передовсім музичне, визнавалося незамінним засобом естетичного виховання, важливим чинником формування особистісних якостей людини, її духовного світу. Основна увага зосереджується на особливостях сучасного процесу ознайомлення слухачів із найрізноманітнішою музикою, що породжує гостру необхідність у підготовці такої аудиторії, яка могла б повноцінно пережити й осмислювати музичні твори. Зазначено, що однією з передумов музично-естетичного виховання та розвитку музично-естетичного смаку є формування оціночної діяльності здобувачів освіти при сприйнятті мистецьких творів зі скарбниці музичної класики. Схарактеризована ключова роль музичної освіти у ранньому формуванні й становленні музичного смаку та сприйнятті музичних творів, особливо в дошкільному та молодшому шкільному віці. Визначено, якими саме професійними вміннями, навичками та компетентностями мають володіти майбутні музиканти-фахівці, викладаючи музичне мистецтво в закладах загальної середньої освіти. Підкреслено, що для успішної фахової самореалізації здобувача освіти в майбутньому важливою умовою є набутий в процесі навчання слухацький оціночно-аналітичний досвід, як база основа музично-естетичного смаку.

Ключові слова: музичне мистецтво, музично-естетичне виховання, музичний смак, оціночна діяльність, естетична оцінка.

Поставлення проблеми. Значні політичні, економічні та соціокультурні зміни в сучасному українському суспільстві вимагають суттєвого оновлення національної освіти та виховання молоді, стратегічними завданнями якого є формування світоглядних переконань, розвиток креативних здібностей та культурне становлення особистості.

Юнацький вік є періодом інтенсивного формування системи життєвих орієнти-

рів та ідеалів, морально-етичних якостей і художньо-естетичних смаків. Поряд із тим, сучасний потужний науково-технічний прогрес, глобальне використання електронних ресурсів, неоднозначний вплив мас-медіа створюють складні соціокультурні умови для духовного становлення особистості. Сьогодні internet-мережа надає молоді широкий доступ до інформації різної якості, зокрема і такої, що не відповідає загальнолюдським

ідеалам та естетичним нормам. Отримуючи інформацію такого змісту, значна частина юнацтва сприймає її за життєві реалії, що негативно впливає на формування світогляду молодшої людини та її художньо-естетичних уподобань.

У зв'язку з цим, перед національною освітою постає проблема формування естетичної свідомості як важливої передумови ефективної самореалізації молодшої особистості в суспільстві, об'єктивного сприйняття нею світу за законами краси. Відповідно, виникає нагальна потреба створити оптимальні педагогічні умови для формування та подальшого розвитку естетичних смаків у нинішньої молоді, зокрема – музично-естетичного.

Метою статті є з'ясування специфіки сучасних умов формування оціночної діяльності та музично-естетичного смаку в молоді з подальшим визначенням освітніх аспектів його розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перші дослідження проблем естетичного навчання та виховання в національних освітніх закладах з'явилися на межі XIX-XX століть у працях Х. Алчевської, Б. Грінченка, О. Духновича, С. Миропольського, С. Русової, К. Ушинського, П. Юркевича. Теоретичні положення про естетичний розвиток дітей засобами мистецтва відображено в працях таких знаних науковців та педагогів, як А. Богуш, В. Кузь, Н. Скрипченко, В. Сухомлинський, В. Шаталов та ін.

Надалі питання вивчення механізмів естетичної оцінки, оціночної діяльності людини, її ціннісних орієнтацій, тобто спрямованості на ті чи інші естетичні цінності, привертають увагу представників різних наук. Останнім часом цінності й оцінки досліджуються в галузі філософії та естетики, психології та соціології, мистецтвознавства і педагогіки. Сучасна психолого-педагогічна наука поповнилася рядом фундаментальних наукових досліджень, в яких висвітлюються різні питання теорії та методики естетичного виховання молоді, зокрема, формування в неї естетичних смаків. Доречно назвати таких авторів, як В. Бітаєв, В. Бутенко, О. Дем'янчук, Л. Масол, Н. Миропольська, О. Олексюк, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька.

В численних дисертаціях сучасних науковців розглядаються різні аспекти формування естетичного смаку. Так, його становлення у молодших школярів досліджували А. Гнип, Т. Броліцька, Б. Івасів, Г. Раїцька, А. Сердюк, М. Семіч. Специфіку розвитку естетичного смаку старшокласників вивчали С. Барило, В. Баєвський, Н. Зацепіна, І. Казимирська, Т. Лісовська, О. Маленицька. Важливі аспекти музично-естетичного виховання учнів старших класів засобами сучасної музики розглянула О. Сапожнік. У дисертаційній роботі Г. Шевченко досліджена взаємодія видів мистецтва в естетичному вихованні підлітків. Проблеми виховання естетичного смаку майбутніх учителів музичного мистецтва висвітлювали Ю. Бабиніна та К. Васильковська.

Проте, реальний стан формування музично-естетичних смаків молоді та освітні умови їх розвитку в національному просторі першої чверті XXI століття залишаються недостатньо вивченими. В умовах суттєвих змін, які відбуваються у всіх сферах життя українського соціуму, гостро постає проблема розвитку духовної культури суспільства, насамперед, формування світоглядних переконань та естетичної свідомості у підростаючого покоління. У даному напрямку розробляються нові концепції загальної освіти та художньо-естетичного виховання юнацтва.

Виклад основного матеріалу. У нашій статті розглядається один із аспектів цієї актуальної нині теми – розвиток у слухачів здатності цінувати прекрасне у музиці. Це виявляється в естетичних оцінках, які людина дає творам мистецтва. Оціночне ставлення, що є завершальним етапом художнього сприйняття, передбачає вміння аргументовано пояснити своє враження від твору, усвідомити і визначити його естетичну цінність на основі вироблених поглядів та уявлень про мистецтво.

Інтерес до даної теми пояснюється тим, що вміння цінувати прекрасне є одним із найважливіших факторів розвитку людської особистості. В естетичних оцінках концентрується весь запас духовної культури людини, найповніше виявляються її світоглядні позиції. Значить, з одного боку, оціночні судження є яскравим показником рівня естетичної зрі-

лості людини, а з другого – формування естетичного оціночного ставлення стимулює розвиток внутрішнього світу особистості, впливає на становлення поглядів і переконань молоді людини. Тому проблема виховання вміння дати естетичну оцінку набуває особливого значення у справі підготовки музикантів-фахівців, зокрема вчителів музики, чия особиста система цінностей та вміння формувати її у майбутніх учнів і слухачів багато в чому зумовлюють рівень естетичного розвитку нашої молоді.

У стрімкому потоці різноманітної інформації розум людини зазнає величезного навантаження і дедалі більшого значення набуває фактор вибірковості у засвоєнні отриманих відомостей. Тому головною метою сучасного навчання в усіх освітніх ланках є, насамперед, озброєння здобувачів освіти основами знань, досвідом і методологією наукового пізнання, спираючись на які вони в майбутньому зможуть правильно засвоювати нову інформацію і застосовувати її в самостійній діяльності.

Естетичне становлення особистості – це довгостроковий процес розвитку її естетичної свідомості, формування естетичних почуттів, переконань та ідеалів.

Важливою складовою естетичної свідомості є естетичний смак – своєрідний регулятор соціальної діяльності людини, критерій оцінки життєвих та мистецьких явищ. Будучи відображенням світогляду особистості, естетичний смак безпосередньо проявляється в процесі сприйняття, оцінки та створення естетичних цінностей. Адже саме в естетичній оцінці виявляється світогляд особистості, вся сукупність її поглядів.

Музично-естетичний смак – це вибірково-оціночне ставлення до різних явищ музичного мистецтва, що функціонують у соціокультурному просторі, здатність насолоджуватися шедеврами музичного мистецтва. Про розвиненість музично-естетичного смаку свідчить те, яку музику обирає для слухання людина і як глибоко вона її сприймає та усвідомлює. А. Сердюк та М. Семіч підкреслюють, що «естетичне почуття, яке виникає в процесі сприйняття чи виконання музики, є ознакою формування музично-естетичного смаку. Розвинений музичний смак – це здатність насолоджуватися цін-

ною в художньому плані музикою та глибоко сприймати її» [Сердюк, 2016, 134].

А. Гніп зазначає, що «відповідно до українського педагогічного словника, музично-естетичне виховання – це процес цілеспрямованого пізнання музики, розвиток музично-естетичних смаків людини, збагачення її музичної культури та здібностей, що включає вдосконалення здатності розуміти та сприймати музичне мистецтво з естетичною насолодою» [Гніп, 2020, 8]. Сутність естетичного виховання полягає у формуванні в молоді здібності сприймати й розуміти прекрасне в житті та мистецтві, перетворювати навколишній світ за законами краси.

В сьогоденних умовах існує ряд проблем, що ускладнюють процес формування музично-естетичних смаків у сучасній молоді. Першочергово йдеться про специфіку музичної «аури», в якій вона перебуває. Сьогодні значна частина юнацтва ігнорує музичну класику, надаючи перевагу естрадно-розважальній музиці.

Типовою ознакою нашого часу є динамічний розвиток суспільного життя на усіх рівнях, що загострює у молоді почуття темпу і ритму, нав'язує калейдоскопічну зміну вражень (зорових, слухових, емоційних). На цьому тлі процвітає специфічне мистецтво поп-музики, яке відтворює пульс часу, стаючи своєрідним камертоном реальності для юнацтва.

Розмаїта історія розвитку популярної музики нараховує вже більше, ніж півстоліття. Кожне нове покоління створювало свій емоційний стиль молодіжної музики, додаючи улюбленому виду музичної культури специфічні змістовні, інтонаційні та сценічні риси.

Сучасна молодь живе в столітті глобального технічного розвитку й засилля мас-медіа. В цих умовах музика – потужний засіб впливу на свідомість і смаки слухачької аудиторії. Загрозливою ознакою нашого сьогодення є процвітанню «комерційного монстра» – цілої індустрії легкої музики, основним видом якої є естрадно-розважальне концертне шоу. Зазвичай, це вокально-хореографічна вистава, при сприйнятті якої слух культурно-освіченої людини з естетичним смаком страждає від банальності мелодій та текстів, одноманіт-

ності ритмоформул, децибельної сили електроакустичних систем. Калейдоскоп світлових та тембральних вражень, видовищних сенсацій (хореографія, костюми, реклама) приховує мелодико-поетичне жебрацтво значної кількості пісенних композицій. Під барвистою оболонкою сценічних ефектів відбувається відверта підміна функцій: слухач перетворюється на глядача.

Концертні шоу такого типу збирають величезні молодіжні аудиторії. Юні слухачі перетворюються на співучасників дійства, що відбувається у них на очах. Відсутність суворих обмежень та правил, можливість маніпуляцій з будь-якими поетичними, музичними та сценічними виражальними засобами викликає у молоді відчуття свободи вибору, всездозволеності.

Отже, поп-музика відповідає властивій юнацтву потребі у свободі та самоствердженні, у відокремленні себе від світу дорослих з їх правилами і стандартами життя. У замкненому просторі величезних приміщень відбувається гіпнотичний вплив на юного слухача, якому нав'язують низькопробні стереотипи мислення, емоційного переживання та етичної поведінки.

Короткий екскурс у реалії музичного сьогодення дозволяє зробити висновок, що захоплюючись комерційно-розважальною музикою, молодь далеко не завжди може відрізнити справжнє від штучного, і тим самим втрачає критерії прекрасного в музичному мистецтві. Проблема полягає в тому, що більша частина юнацтва вважає «свою музику» якщо не єдиним, то головним видом музичного мистецтва. Відповідно, молодь залишає поза своєю увагою всі інші види музики і, в першу чергу, музику класичну.

Слід зауважити, що сучасний педагог-музикант не повинен займати позицію абсолютного неприйняття і активного заперечення молодіжної популярної музики, адже наслідком цього може бути втрата авторитету і можливості впливати на художні смаки юнацтва. Виходить, що суперечки про мистецтво – це найчастіше суперечки про життя, а зіткнення художніх смаків часто виявляється зіткненням різних світоглядів або різних вікових рівнів-поглядів. Педагогу варто усвідомити при-

чини захоплення новими течіями в музиці і з'ясувати, чи не можна використати цей факт для пробудження інтересу до широкого спектру явищ музичної культури.

Сучасні молоді люди вільно орієнтуються у новітніх інформаційних технологіях, вибудовують дорослі життєві плани, але далеко не кожен з них має сформовані світоглядні переконання та художню культуру, розвинутий естетичний смак. Наслідки цього в майбутньому відчує і сама людина, і суспільство. У даному контексті знову ж таки особливої актуальності набувають завдання становлення та розвитку в молоді художніх смаків, зокрема, музично-естетичного. Ю. Бабиніна наголошує, що «розвиток естетичного смаку включає формування здатності сприймати прекрасне та потворне, що є суттєвим для готовності молодого спеціаліста до музично-естетичної діяльності» [Бабиніна, 2023, 24].

Формування музично-естетичного смаку особистості – це тривалий освітній та виховний процес, який починається ще в дитинстві, при перших враженнях від пізнання світу, від мелодій, почутих у родині, в дошкільних закладах. За В. Грюном (відомим дослідником у музичній педагогіці та дошкільній музичній освіті), «музична освіта відіграє ключову роль у ранньому формуванні музичного смаку та сприйняття музичних творів, особливо в дошкільному та молодшому шкільному віці» [Gruhn, 2011].

Але найбільш інтенсивний період розвитку музично-естетичного смаку припадає на шкільні роки. Головним завданням музичного виховання учнів є формування музичної культури як важливої складової духовної культури. Слід зазначити, що процес становлення музичної культури передбачає обов'язковий розвиток таких її компонентів, як музичне сприймання, оціночне ставлення до творів, а отже, музично-естетичного смаку.

Починати розвиток музичного сприйняття варто з почуттєвого аспекту, формування емоційної чуйності як складової музично-естетичної культури. В процесі навчання учні мають ознайомитись зі специфікою, видами, жанрами та стилями музичного мистецтва, вивчити твори композиторів різних епох та національних шкіл. Вчитель повинен навчити слухати

і оцінювати музику, усвідомлювати, що вона виховує, до чого закликає. Отже, надаючи школярам необхідні музично-естетичні уявлення, педагог виховує їх слухацьку культуру і тим самим розвиває в них музично-естетичний смак.

Усі знання та навички, набуті на уроках музичного мистецтва, повинні трансформуватися у художні, культурні, духовні цінності, якими школярі будуть керуватися у майбутньому складному дорослому житті. Безперечно, поставлена мета є ідеальною, але на шляху до її досягнення є серйозні освітні проблеми. Йдеться про недостатність навчального часу, відведеного в національних ЗЗСО на музичне мистецтво (1 год./тиждень у 1-7 класах) та відсутність даного предмету в старших класах.

Формувати художній світогляд і музичну культуру підростаючого покоління в таких непростих соціокультурних та освітніх умовах покликаний всебічно ерудований, компетентний педагог-музикант, підготовка якого здійснюється в системі вищої музично-педагогічної освіти. Визначальним принципом навчання в освітніх закладах педагогічно-мистецького спрямування є підготовка всебічно освіченого, кваліфікованого вчителя-музиканта, одним із найважливіших критеріїв фахових якостей якого має бути вміння правильно визначати естетичну цінність музичних творів і аргументовано пояснювати своє ставлення до них.

Набуття здобувачами освіти фахових компетентностей, розвиток музично-естетичного смаку здійснюються в процесі вивчення циклу спеціальних музично-теоретичних та виконавських освітніх компонентів. Освітній процес на всіх вікових етапах повинен носити творчий характер, розкривати суть знання в його виникненні і розвитку, показувати засіб, за допомогою якого можна дійти того чи іншого висновку і, отже, сприяти формуванню логічного мислення, вміння творчо оперувати засвоєними принципами. Єдність теорії та практики, набутих знань і активної самостійної роботи визначає і завдання формування у майбутніх вчителів здатності до естетичної діяльності по оцінюванню художніх творів.

Важливими критеріями професійної діяльності майбутнього вчителя музичного мисте-

цтва повинні бути вміння визначати естетичну цінність мистецьких явищ і аргументовано висловлювати свою думку про них. Тому розвиток цих вмінь набуває особливого значення під час підготовки фахівця, чия особистісна система цінностей та вміння формувати її в учнів зумовлюють рівень духовної культури підростаючого покоління. Таким чином, з одного боку, оцінювальні судження є яскравим показником рівня естетичної зрілості людини, а з іншого – формування естетичного оцінювального ставлення стимулює розвиток внутрішнього світу особистості, впливає на становлення її поглядів і переконань.

Сприймаючи під час навчання шедеври світової та національної музичної класики, здобувачі освіти пізнають духовні цінності суспільства, які стають надбанням їх особистого досвіду і, відповідно, формують в них музично-естетичний смак.

Фахова підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва передбачає розвиток вміння аналізувати музичний твір, оцінювати відповідність його елементів цілісному музичному образу. За К. Васильковською, «адже саме від умінь вчителя музики розкрити учням своє особистісне бачення мистецького твору і водночас активізувати їх індивідуальні процеси художнього переживання залежить, великою мірою, успіх його професійної діяльності» [Васильковська, 2006, 54]. Творча оцінка музики на основі нормативних критеріїв естетичної цінності наближує оціночну діяльність студентів до найбільш високого рівня – емоційно-сміслових оцінок. Набутий в процесі навчання слухацький оціночно-аналітичний досвід, як базова основа музично-естетичного смаку, є важливою умовою для успішної фахової самореалізації здобувача освіти в майбутньому.

Висновки. Розвиток нашого суспільства у всіх сферах життєдіяльності передбачає становлення у молоді системи духовних цінностей, формування в неї світоглядних позицій, загальної культури, естетичних уподобань та смаків. Набуття естетичного досвіду необхідне молодій людині для реалізації себе в якості повноцінної і потрібної суспільству особистості.

Формування й становлення оціночних суджень та музично-естетичного смаку,

незважаючи на проблематичні соціокультурні умови, є педагогічно керованим процесом. Результатом його має бути виховання у дітей та юнацтва інтересу до високохудожньої музики, розвиток музичних здібностей, вмінь та смаків, які дозволять їм стати активними слухачами, майстерними виконавцями, а, можливо, і творцями музики. Долучаючись до національної та світової музичної класики, учнівська та студентська молодь засвоює культурний досвід попередніх поколінь, пізнає еталони краси. Саме зв'язок із надбаннями загальнонародської мистецької спадщини сприяє формуванню естетичної свідомості у молодій особистості та виробленню в неї власної світоглядної позиції.

Музично-естетичний смак неможливо сформувати без різносторонньої художньої освіти, без культури художнього сприйняття,

без достатньої кількості та високої якості естетичної інформації загалом. Визначальними умовами сучасної естетичної освіти та виховання повинні стати збільшення навчальних годин на дисципліни художньо-естетичного циклу в освітніх навчальних закладах і системне впровадження інноваційних національних та зарубіжних технологій у цій сфері.

Кожна особистість – своєрідна і неповторна, вона має власну систему світоглядних, духовних та культурних цінностей, що визначає її унікальність. І естетичний смак є важливим інструментом формування цієї унікальності, засобом успішної суспільної та фахової самореалізації. Саме тому завдання формування естетичного смаку як складової естетичної свідомості особистості має бути стратегією сучасної музично-естетичної освіти та виховання на всіх рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабиніна Ю. В. Виховання естетичного смаку майбутніх учителів музичного мистецтва як психолого-педагогічна проблема. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2023. №1(105). С. 22–30.
2. Васильковська К. М. Формування художнього світогляду майбутнього вчителя музики в процесі вивчення музично-історичних дисциплін: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02. Київ : Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. 2006. 234 с.
3. Гнип А. Організація музично-виховного заходу в ЗНЗ. Херсон : ХДУ. 2020. 34 с.
4. Сердюк А., Семіч М. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку під час проведення позакласної роботи в школі. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. №2(17). 2016. С. 131–135.
5. Gruhn W. Music Learning in Early Childhood: A Review of Psychological, Educational, and Neuromusical Research. *Cambridge University Press*, 2011. P. 256–290. URL: <https://academic.oup.com/book/4118/chapter-abstract/145857054?redirectedFrom=fulltext>

REFERENCES

1. Babinina, Y. V. (2023). Cultivation of Aesthetic Taste of Future Music Teachers as a Psychological and Pedagogical Problem. *Spirituality of Personality: Methodology, Theory and Practice*, 1(105), 22–30.
2. Vasylykivska, K. M. (2006). Formation of the Artistic Worldview of the Future Music Teacher in the Process of Studying Music-Historical Disciplines (PhD Thesis, specialty 13.00.02). Kyiv: National Pedagogical Dragomanov University. 234 p.
3. Hnyup, A. (2020). Organization of a Musical-Educational Event in Secondary Education Institutions. Kherson: Kherson State University. 34 p.
4. Serdyuk, A., Semich, M. (2016). Aesthetic Education of Younger School-Age Children during Extracurricular Activities in School. *Scientific Bulletin of Melitopol State Pedagogical University*, 2(17), 131–135.
5. Gruhn, W. (2011). Music Learning in Early Childhood: A Review of Psychological, Educational, and Neuromusical Research. Cambridge: Cambridge University Press, 256–290. Retrieved from: <https://academic.oup.com/book/4118/chapter-abstract/145857054?redirectedFrom=fulltext>

D. V. CHAMAKHUD

*Doctor of Philosophy (PhD), Senior Lecturer at the Department of Music Art,
Municipal Higher Education Institution “Lutsk Pedagogical Institute”
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: dchamakhud@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0003-3402-7335>*

O. M. YURCHUK

*Lecturer at the Department of Music Art,
Municipal Higher Education Institution “Lutsk Pedagogical Institute”
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: oyurchuk@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0002-2790-7767>*

**FEATURES OF THE FORMATION OF EVALUATIVE ACTIVITY
AND MUSICAL TASTE OF LEARNERS IN THE CONTEXT OF MUSICAL
AND AESTHETIC EDUCATION**

The article examines one of the aspects of developing the ability to appreciate beauty in music. In this regard, the specificity of forming evaluative judgments and musical-aesthetic taste is highlighted as important components of an individual's aesthetic consciousness, both for the general youth audience and within the process of professional training of future music teachers. The authors clarify contemporary educational conditions for the formation, establishment, and development of evaluative activity and musical-aesthetic taste among learners at all levels of education. Recent scientific studies and publications by domestic and foreign researchers who have addressed this issue are analyzed. The paper outlines a range of problematic issues in musical-aesthetic education that remain unresolved and that influence the implementation of educational innovations in the field of arts education. It is established that throughout many centuries art, and music in particular, has been recognized as an indispensable means of aesthetic education and an important factor in shaping personal qualities and the spiritual world of the individual. Special attention is paid to the features of the modern process of familiarizing listeners with a wide variety of musical works, which creates an urgent need to prepare an audience capable of fully experiencing and comprehending musical compositions. It is noted that one of the prerequisites for musical-aesthetic education and the development of musical taste is the formation of learners' evaluative activity in the perception of artistic works from the treasury of classical music. The key role of music education in the early formation and development of musical taste and music perception, especially in preschool and primary school age, is characterized. The professional skills, abilities, and competencies required of future music specialists when teaching music art in general secondary education institutions are determined. It is emphasized that an essential condition for successful professional self-realization of learners in the future is the listening-based evaluative and analytical experience acquired in the learning process, which serves as a fundamental basis for musical-aesthetic taste.

Key words: music art, musical-aesthetic education, musical taste, evaluative activity, aesthetic evaluation.

Дата першого надходження статті до видання: 23.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025